

Kommunstyrelsen
Handläggare
Emelie Matkala Nylander
Stina Desroses

Datum
2017-09-18

YTTRANDE
KS-2017/477

KU2017/01534/DISK

Yttrande från Knivsta kommun gällande betänkandet ”Nästa steg? – Förslag för en stärkt minoritetspolitik ”

Sammanfattning

Knivsta kommun lämnar generella kommentarer angående behov av stöd till kommuner, den mindre kommunens perspektiv, överföringen av minoriteters rättigheter till lagar som styr kommunala verksamheter, samt kommentarer angående en bättre integrering av minoriteters rättigheter i arbetet med övriga mänskliga rättigheter.

Vidare lämnar Knivsta kommun synpunkter på särskilda avsnitt inom kapitel 4, 6 och 9.

Generella kommentarer

Knivsta kommun välkomnar utredningen och delar betänkandets slutsatser att mer behöver göras för att stärka minoriteters rättigheter. Minoritetslagen som reformerades 2010 och ska skydda minoriteters rättigheter har, enligt betänkandet, inte haft någon större effekt på de sju år som lagen varit gällande. Knivsta kommun noterar de kunskapshöjande åtgärder som föreslås i betänkandet men vill även lyfta behovet av kunskapsstöd i kommunerna. Att kommunernas arbete, enligt betänkandet, inte lever upp till minoritetslagens grundskydd signalerar ett behov av stöd i att bygga upp ett skydd för minoriteters rättigheter på kommunal nivå. Knivsta kommun saknar även i stora delar av betänkandet ett hänsynstagande till mindre kommuner. Mindre kommuners förutsättningar för att bygga upp verksamheter för specifika grupper inom de nationella minoriteterna i skola, och vård och omsorg är begränsade.

Knivsta kommun anser, precis som betänkandet, att det är positivt att kommunens skyldigheter lyfts in i de lagar som styr respektive verksamhet, särskilt skollagen (2010:800) och socialtjänstlagen (2001:453). Detta för att skapa tydlighet samt förutsättningar för ett bättre genomslag av minoritetslagens avsikter.

Medan det är viktigt att belysa minoriteters särskilda rättigheter ingår dessa rättigheter som en del av det internationella skyddet för mänskliga rättigheter och de bör ha samma skyddsstatus. Betänkandet lyfter behovet av att minoritetspolitik och minoriteters rättigheter bättre behöver integreras i andra områden och i övrigt arbete med mänskliga rättigheter och demokrati. Knivsta kommun delar uppfattningen om att minoriteters rättigheter, såväl som mänskliga rättigheter i stort, är en tvärsektorieell fråga som har beröring på såväl jämställdhetsarbete som social hållbarhet och behöver bli behandlad i flera olika verksamheter.

Kommentarer på särskilda avsnitt

Avsnitt 4.2.2 En stärkt medvetenhet om minoritetspolitiken

Utredningsförslaget

Kommuner och landsting ska vara skyldiga att anta dokumenterade mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete, samt på begäran lämna uppgift om dessa till uppföljningsmyndigheten.

Synpunkter från Knivsta kommun

Knivsta kommun anser att förslaget får inverkan på den kommunala självstyrelsen eftersom kommunens handlingsutrymme påverkas. Kommunens mål ska återspegla de förtroendevaldas prioriteringar och det bör därav undersökas ytterligare om syftet med förslaget, det vill säga att stärka grundskyddet, istället kan uppnås på annat sätt. Exempelvis kan statsbidrag till kommuner även utanför förvaltningsområden vara ett stöd som bidrar till en bättre tillämpning av minoritetslagens grundskyddsparagrafer. Betänkandet bedömer att en kompensation om 100 000 kronor per kommun under en mandatperiod bör täcka kostnadsökningar kopplade till utredningsförslaget. Knivsta kommun uppskattar dock att det initialt kommer att krävas ett större ekonomiskt stöd för att arbeta upp kunskap på området, ta fram rutiner samt att skapa systematik och hållbarhet i arbetet.

I betänkandet beskrivs att kommuner och landsting får avgöra själva i vilken form mål och riktlinjer dokumenteras och hur det minoritetspolitiska arbetet ska bedrivas. Det föreslås även att mål och riktlinjer kan antas i förhållande till de olika bestämmelserna i minoritetslagen, såsom informationsskyldigheten, samt skyldigheten att samråda med och i övrigt ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande. Knivsta kommun ser en begränsning i vad dessa mål kommer att resultera i och vill påtala att det finns en risk att dessa mål enbart blir en upprepning av lagtexten. Ett alternativ till framtagande av mål skulle istället kunna vara att i en handlingsplan beskriva hur lagen ska tillämpas på kommunal nivå.

4.3.2. Ett förtydligande vad det innebär att samråda

Utredningsförslaget

Det bör anges i minoritetslagen att samråd innebär en strukturerad dialog mellan myndigheter och de nationella minoriteterna i syfte att de nationella minoriteternas behov och synpunkter ska kunna beaktas i beslutsfattandet. Uttrycket "representanter för" bör tas bort ur lagen.

och;

4.3.4 Förutsättningarna för barn och unga bör beaktas särskilt

Utredningsförslaget

Det bör framgå av bestämmelserna i 5 § minoritetslagen att förvaltningsmyndigheterna särskilt ska beakta förutsättningarna för barn och unga som tillhör de nationella minoriteterna.

Synpunkter från Knivsta kommun

Knivsta kommun välkomnar ett förtydligande av vad lagen avser med samråd samt delar utredningens uppfattning att barns och ungdomars möjlighet till inflytande bör lyftas fram. Det är dock en utmaning att möjliggöra faktiskt inflytande och inte enbart skapa samråd av

informationskaraktär. Kommunen efterfrågar därför kunskapsstöd och kompetensutveckling inom området. Knivsta kommun har erfarenhet av att möjligheterna att främja faktiskt inflytande från barn och unga påverkas av tidsbrist och kostnader, vilket komplicerar arbetet.

Avsnitt 6.2.1 Stöd till förskolans huvudmän

Utredningsförslaget

Regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att, i samråd med berörda myndigheter och organisationer, ta fram stöd om förskola på minoritetsspråk i förvaltningsområden, samt fortbildning och annat metodstöd för förskollärare och annan personal i förskolan som ska arbeta med språkrevitalisering.

Synpunkter från Knivsta kommun

Knivsta kommun välkomnar betänkandets förslag om att ta fram metodstöd för lärare och personal i förskola och skola.

Avsnitt 6.2.2 Benämningen kulturarvsspråk bör övervägas i utbildningssammanhang

Utredningsförslaget

Regeringen bör överväga att komplettera begreppet modersmål med begreppet kulturarvsspråk för de nationella minoritetsspråken i lagstiftning som rör skola och förskola.

Synpunkter från Knivsta kommun

Knivsta kommun anser att ett särskiljande mellan kulturarvsspråk och modersmål hjälper att förtydliga skolans uppdrag gentemot minoritetsspråken. Kommunen vill dock föra fram vikten av att lyfta barnets perspektiv i undervisning om minoriteter i skolan, och belysa vikten av att använda god pedagogik för att inkludera alla barn oavsett ursprung.

Avsnitt 9.3.1 Nationella minoriteters rättigheter behöver stärkas inom hälso- och sjukvård

Utredningsförslaget

Regeringen bör införa ett krav på kunskap om de nationella minoriteterna samt deras hälsosituation och olika behov i vårdutbildningar på högskolenivå. Nationella minoriteter bör lyftas fram särskilt i patientlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

Synpunkter från Knivsta kommun

Kommunen tillhandahåller vård och omsorg för en stor del av befolkningen. Denna vård ges av både sjuksköterskor och undersköterskor som möter människor i livets alla skeenden. Knivsta kommun saknar ett hänsynstagande till detta perspektiv i avsnittets utredningsförslag samt bakgrundstext.